

॥ ५० ॥ इतिस्त्रीपर्वणिनेल० भारतभाष्यदीपे पंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

॥ ५३ ॥

उत्तिष्ठेति ॥ १ ॥

दुष्कृतं दुराचरितं स्वकीयं ॥ २ ॥

वैरप्रियं पुरुषं वैरपुरुषं ॥ ३ ॥ द्वौ पूर्वापरदुःखद्वयरूपौ ॥ ४ ॥

परस्परकृतं नाशयतः प्राप्स्यंति यादवाः ॥ इत्युक्तवति दाशार्हे पांडवास्तचेतसः ॥ बभूवुर्भृशसंविघ्नानिराशाश्चापि जीविते ॥ ५० ॥ इति श्रीमहाभारते स्त्रीपर्व
णि स्त्रीविलापपर्व० गांधारीशापदाने पंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ ॥ ५३ ॥ समासंच स्त्रीविलापपर्व ॥ अथ श्राद्धपर्व ॥ श्रीभगवानुवाच उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गांधा
रिमाच शोके मनःकृथाः ॥ तवैव लघुपराधेन कुरवो निधनं गताः ॥ १ ॥ यत्त्वं पुत्रं दुरात्मानमीर्षुमत्यंतमानिनं ॥ दुर्योधनं पुरस्कृत्य दुष्कृतं साधुमन्यसे ॥ २ ॥ नि
ष्ठुरं वैरपुरुषं वृद्धानां शासनातिगं ॥ कथमात्मकृतं दोषं मय्याधातुमिहेच्छसि ॥ ३ ॥ मृतं वा यदि वा न पृथोऽतीतमनुशोचति ॥ दुःखेन लभते दुःखं द्वावनर्यो प्रपद्य
ते ॥ ४ ॥ तपो र्थीयं ब्राह्मणो धत्त गर्भं गौर्वोढारं धावितारं तुरंगी ॥ शूद्रादासं पशुपालं च वैश्यावधार्यो यक्षत्रियाराजपुत्री ॥ ५ ॥ वैशंपायन उवाच तच्छु
त्वा वासुदेवस्य पुनरुक्तं वचोऽप्रियं ॥ तूष्णीं बभूव गांधारी शोकव्याकुललोचना ॥ ६ ॥ धृतराष्ट्रस्तुराजर्षिर्निगृह्या बुद्धिजंतमः ॥ पर्यपृच्छ तधर्मज्ञो धर्मराजं यु
धिष्ठिरं ॥ ७ ॥ जीवतां परिमाणज्ञः सैन्यानामसि पांडव ॥ हतानां यदि जानीषे परिमाणं वदस्व मे ॥ ८ ॥ युधिष्ठिर उवाच दशायुतानामयुतं सहस्राणि च
विंशतिः ॥ कोट्यः षष्टिश्च षट्चैव लघुस्मिन् राजन मृधे हताः ॥ ९ ॥ अलक्षितानां वीराणां सहस्राणि चतुर्दश ॥ दशचान्यानि राजेंद्र शतं षष्टिश्च पंचच ॥ १० ॥
धृतराष्ट्र उवाच युधिष्ठिर गतिं कां ते गताः पुरुषसत्तम ॥ आचक्ष्व मे महाबाहो सर्वज्ञो लघुसि मे मतः ॥ ११ ॥ युधिष्ठिर उवाच यैर्दुर्गतानि शरीराणि तृष्टैः परम
संयुगे ॥ देवराज समान् लोकान् गतास्ते सत्यविक्रमाः ॥ १२ ॥ ये त्वहृष्टेन मनसा मर्तव्यमिति भारत ॥ युध्यमाना हताः संख्ये गंधर्वैः सह संगताः ॥ १३ ॥ ये च संग्राम
भूमिष्ठायाचमानाः पराङ्मुखाः ॥ शस्त्रेण निधनं प्राप्ता गतास्ते गुह्यकान् प्रति ॥ १४ ॥ पात्यमानाः परैर्यैः तु हीयमाना निरायुधाः ॥ हीनिषेवामहात्मानः परानभिमु
खारणे ॥ १५ ॥ छिद्यमानाः शितैः शस्त्रैः क्षत्रधर्मपरायणाः ॥ गतास्ते ब्रह्मसदनं न मेऽत्रास्ति विचारणा ॥ १६ ॥ ये त्वत्र निहतारा जन्तवः तरायो धनं प्रति ॥ यथा कथंचि
त्पुरुषास्ते गतास्तूत्तरान् कुरुन् ॥ १७ ॥ धृतराष्ट्र उवाच केन ज्ञानबलेनैव पुत्रपश्यसि सिद्धवत् ॥ तन्मे वद महाबाहो श्रोतव्यं यदि वै मया ॥ १८ ॥ युधिष्ठिर उवाच
निदेशाद्भवतः पूर्ववने विचरता मया ॥ तीर्थयात्राप्रसंगेन संप्राप्तोऽयमनुग्रहः ॥ १९ ॥

तपोरूपायार्थाय उत्पन्नं तपो र्थीयं त्वद्विधावधार्यो यमेव गर्भं धत्ते अन्या तु जयार्थीयं कीर्त्या र्थीयं मपीति भावः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥